

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Н. В. МАЙЄР

**ТЕХНОЛОГІЇ
КРЕАТИВНОГО НАВЧАННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ І КУЛЬТУР**

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Київ
Видавництво Ліра-К
2023

УДК 378.147:811.133.1

*Затверджено Вченою радою
Київського національного лінгвістичного університету
(протокол №18 від 26 червня 2023 року)*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Софія НІКОЛАЄВА, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов, Київський національний лінгвістичний університет;

Зоя КОРНЄВА, доктор педагогічних наук, професор, в.о. декана факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»;

Наталія ЗІНУКОВА, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри європейських і східних мов та перекладу Університету імені Альфреда Нобеля.

Майєр Н. В.

Технології креативного навчання іноземних мов і культур :
навчальний посібник для самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Київ. Видавництво Ліра-К, 2023. 64 с.
ISBN 978-617-520-624-9

Навчальний посібник покликаний допомогти студентам другого (магістерського) рівня вищої освіти організувати самостійну позааудиторну роботу в процесі вивчення курсу за вибором «Технології креативного навчання іноземних мов і культур».

Сформульовано цілі вивчення курсу за вибором «Технології креативного навчання іноземних мов і культур», наведено тематичний план занять, надано рекомендації щодо підготовки до практичних занять. До кожного практичного заняття визначено проблемні питання для обговорення, літературу для опрацювання, корисні Інтернет-ресурси, завдання для індивідуальної роботи, професійно-методичні завдання, завдання для самоконтролю та для розвитку методичної рефлексії. Розкрито особливості контролю навчальної діяльності студентів магістратури, запропоновано орієнтовні питання і завдання до заліку. Навчальний посібник містить Додатки, які магістранти можуть використовувати як на практичних заняттях за вказівкою викладача, так і самостійно під час проходження педагогічної практики.

Ілюстративним матеріалом для деяких наведених у посібнику професійно-методичних завдань слугують практичні розробки студентів магістратури, які в різні роки вивчали курс за вибором «Технології креативного навчання іноземних мов і культур».

Навчальний посібник призначений здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальностей 014 Середня освіта, 035 Філологія – майбутнім викладачам іноземних мов і культур, які вивчають французьку та англійську мови. Цільовою аудиторією навчального посібника можуть бути також викладачі іноземних мов, аспіранти, докторанти.

УДК 378.147:811.133.1

ISBN 978-617-520-624-9

© Майєр Н. В., 2023

© Видавництво Ліра-К, 2023

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Цілі вивчення навчальної дисципліни «Технології креативного навчання іноземних мов і культур»	6
2. Тематичний план занять	9
3. Підготовка до практичних занять: загальні поради.....	10
4. Плани практичних занять	11
Практичне заняття 1. Теоретичні основи креативного навчання іноземних мов і культур	11
Практичне заняття 2. Арт-технології креативного навчання іноземних мов і культур.....	22
Практичне заняття 3. Театральні технології для креативного навчання іноземних мов і культур.....	31
Практичне заняття 4. Технології навчання іншомовного креативного письма.....	42
5. Система контролю і оцінювання результатів навчання студентів магістратури.....	55
Додатки.....	62

ПЕРЕДМОВА

Шановні студенти магістратури!

Креативне навчання ґрунтується на застосуванні креативно орієнтованої методики як сукупності креативних прийомів навчання іноземних мов, вправ і завдань творчого характеру.

Підготовка до ефективної організації креативного навчання іноземних мов і культур відбувається в межах курсу за вибором «Технології креативного навчання іноземних мов і культур», яку ви зараз вивчаєте.

Цей навчальний посібник допоможе визначити індивідуальні траєкторії вашого учіння під час підготовки до практичних занять в умовах самостійної позааудиторної роботи, яка зорганізується вами в зручний для вас час і в зручному місці з метою поглиблення методичних знань шляхом опрацювання рекомендованих джерел до кожної теми практичного заняття і розвитку методичних умінь у процесі виконання завдань для індивідуальної роботи і професійно-методичних завдань.

Матеріал, викладений в окремих розділах навчального посібника дозволить вам

- ознайомитися з цілями та очікуваними результатами навчання з курсу за вибором;
- скласти уявлення про методичні знання і вміння, якими ви маєте оволодіти задля успішної організації креативного навчання іноземних мов і культур;
- вивчити рекомендації і поради для підготовки до практичних занять, структура яких є ідентичною: питання для обговорення з обов'язковою літературою для опрацювання, додаткова література, корисні Інтернет-ресурси для методичної скарбнички, завдання для індивідуальної роботи, професійно-методичні завдання, завдання для самоконтролю, завдання для розвитку методичної рефлексії;
- ознайомитися з особливостями контролю і оцінювання результатів вашого навчання у процесі вивчення курсу за вибором;
- дізнатися про форму підсумкового контролю, об'єкти і критерії оцінювання, орієнтовні питання та завдання до заліку;
- усвідомити рівень власного оволодіння методичними знаннями і методичними вміннями для успішної організації креативного навчання іноземних мов і культур, визначити шляхи самонавчання для їх розвитку;
- поповнити свою методичну скарбничку корисними Інтернет-ресурсами для креативного навчання іноземних мов і культур, які можуть бути

корисними в процесі підготовки до практичних занять, під час педагогічної практики з першої / другої іноземної мови та майбутньої професійно-методичної діяльності.

Навчальний посібник містить Додатки з опитувальниками, які ви можете використовувати як на практичних заняттях за вказівкою викладача, так і самостійно під час проходження педагогічної практики.

Передумовами вивчення курсу за вибором «Технології креативного навчання іноземних мов і культур» є успішне опанування курсу «Методика навчання французької мови і культури у закладах вищої освіти», «Технології самостійної роботи студентів з формування іншомовної комунікативної компетентності» (для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта), «Теорія і практика навчання іноземних мов і культур у закладах вищої освіти» (для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія), а також знання теоретичних основ психології, лінгвістики, культурології, педагогіки, особливостей використання інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій у навчанні іноземних мов.

*Бажаю успіху, творчості і натхнення в оволодінні технологіями
креативного навчання іноземних мов і культур!*

1. ЦІЛІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ «ТЕХНОЛОГІЇ КРЕАТИВНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ І КУЛЬТУР»

Мета вивчення курсу за вибором «Технології креативного навчання іноземних мов і культур» полягає в ознайомленні майбутніх викладачів іноземних мов і культур з теоретичними основами й методикою креативного навчання іноземних мов і культур, поглибленні методичних знань і розвитку методичних умінь застосовувати технології креативного навчання іноземних мов і культур у закладах вищої освіти.

У процесі вивчення курсу за вибором відбувається формування креативної компетентності (як складника професійно-методичної компетентності викладача іноземних мов і культур), методичного мислення, оволодіння методичними знаннями і вміннями щодо креативного навчання іноземних мов і культур з використанням арт-технологій; оволодіння методикою добору технологій та прийомами креативного навчання іноземних мов і культур.

Основними *завданнями* вивчення курсу за вибором є:

- оволодіння теоретичними основами креативного навчання іноземних мов і культур;
- усвідомлення ролі та місця креативного навчання в процесі формування у студентів міжкультурної професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності;
- набуття методичних знань, розвиток методичних умінь аналізу, відбору і самостійного розроблення навчальних матеріалів і креативних прийомів для навчання іноземних мов і культур з використанням окремих технологій;
- розвиток професійно-орієнтованої цифрової компетентності майбутнього викладача іноземних мов і культур.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент магістратури має оволодіти *методичними знаннями* про

- теоретичні основи креативного навчання іноземних мов і культур;
- цілі й завдання креативного навчання іноземних мов і культур;
- сучасні підходи до креативного навчання іноземних мов і культур;
- арт-технології креативного навчання іноземних мов і культур;
- прийоми креативного навчання іноземних мов і культур;
та *методичними вміннями*
- формулювати цілі креативного навчання іноземних мов і культур на різних етапах освітнього процесу в закладах вищої освіти;

- використовувати систему рівнів володіння іноземною мовою для конкретизації цілей, змісту, відбору навчальних матеріалів і визначення прийомів креативного навчання іноземних мов і культур на різних етапах освітнього процесу в закладах вищої освіти;

- використовувати арт-технології, прийоми і засоби креативного навчання іноземних мов і культур на різних етапах освітнього процесу в закладах вищої освіти;

- формувати міжкультурну професійно орієнтовану іншомовну комунікативну компетентність студентів із застосуванням арт-технологій і прийомів креативного навчання;

- здійснювати контроль іншомовної навчально-пізнавальної діяльності студентів в умовах креативного навчання;

- реалізовувати професійно орієнтовану інформаційно-комунікаційну діяльність щодо аналізу, відбору, самостійного розроблення навчальних матеріалів для креативного навчання іноземних мов і культур;

- планувати свою професійну самоосвіту, самовдосконалення й саморозвиток, нести персональну відповідальність.

Під час вивчення курсу за вибором «Технології креативного навчання іноземних мов і культур» майбутні викладачі іноземних мов і культур оволодівають загальними і фаховими компетентностями:

Загальні компетентності

Знання та розуміння предметної галузі і професійної діяльності.

Володіння навичками критичного мислення.

Здатність використовувати цифрові технології.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність до особистісного і професійного розвитку.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Здатність застосовувати кращі практики у професійній діяльності.

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетентності

Здатність виконувати типові професійні завдання, пов'язані з діяльністю викладача французької мови і другої західноєвропейської мови і культури.

Здатність орієнтуватися в сучасних тенденціях міжкультурного іншомовного навчання у закладах вищої освіти.

Здатність планувати й організовувати освітній процес з французької мови і другої західноєвропейської мови і культури та проектувати власну

професійно-методичну діяльність.

Здатність аналізувати, відбирати та розробляти методичні матеріали, сучасні методи, технології і засоби навчання, контролю й оцінювання та ефективно використовувати їх для забезпечення освітнього процесу з французької мови, другої західноєвропейської мови у закладах вищої освіти.

Здатність проводити заняття з французької мови і другої західноєвропейської мови, забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб студентів.

Здатність розробляти критерії, обирати інструменти оцінювання та здійснювати об'єктивне оцінювання результатів навчання, надаючи студентам зворотний зв'язок щодо результатів оцінювання та рекомендації щодо покращення результатів.

Здатність здійснювати виховання здобувачів освіти засобами французької мови і другої західноєвропейської мови і культури.

Здатність аналізувати власну професійно-методичну діяльність, здійснювати методичну рефлексію, узагальнювати позитивний досвід колег.

Здатність застосовувати інноваційні підходи до навчання французької мови і другої західноєвропейської мови і культури.

Це сприяє формуванню інтегральної компетентності майбутнього викладача як здатності розв'язувати складні завдання і проблеми в галузі методики навчання французької мови та другої західноєвропейської мови і культури в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій із використанням сучасних методів і технологій.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ

Зміст курсу за вибором «Технології креативного навчання іноземних мов і культур» розкривається у двох змістових модулях.

У першому модулі подаються теоретичні основи креативного навчання іноземних мов і культур, у другому модулі розкривається методика креативного навчання іноземних мов і культур з використанням арт-технологій.

Тематика лекцій і практичних занять є ідентичними.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин			
		Разом	у тому числі		
			лекції	практичні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1.					
<i>Теоретичні основи креативного навчання іноземних мов і культур</i>					
1	Теоретичні основи креативного навчання іноземних мов і культур	14	2	2	10
Змістовий модуль 2.					
<i>Методика креативного навчання іноземних мов і культур з використанням арт-технологій</i>					
1	Арт-технології креативного навчання іноземних мов і культур	24	6	2	16
2	Театральна технологія креативного навчання іноземних мов і культур	26	4	2	20
3	Технології навчання іншомовного креативного письма	18	8	2	8
	Модульний контроль	8	0	2	6
	Разом годин	90	20	10	60

3. ПІДГОТОВКА ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ: ЗАГАЛЬНІ ПОРАДИ

Практичні заняття мають на меті обговорення найважливіших теоретичних і практико-орієнтованих питань креативного навчання іноземних мов і культур, а також виконання (усно або письмово) завдань для індивідуальної роботи і письмове виконання професійно-методичних завдань з їх наступною презентацією на практичному занятті у формі професійно-орієнтованої рольової гри.

Готуючись до практичного заняття, вам необхідно:

- уважно прочитати питання для обговорення за темою практичного заняття;
- опрацювати відповідний матеріал лекції;
- вивчаючи джерела рекомендованої літератури, занотувати практичні доробки авторів, запропоновані креативні прийоми навчання, цікаві приклади креативних вправ і завдань, використання арт-технологій тощо;
- укласти список основних термінів з тлумаченнями за темою практичного заняття та вивчити їх;
- ознайомитися з додатковою літературою і корисними Інтернет-ресурсами для методичної скарбнички;
- згадати власний досвід вивчення іноземних мов, креативні прийоми і технології навчання, які використовували ваші викладачі та з якою метою, як це впливало на вашу мотивацію вивчення іноземних мов, на результати оволодіння навчальним матеріалом, ваші враження, емоції тощо з тим, щоб поділитися цією інформацією з іншими магістрантами вашої групи;
- скласти розгорнутий план, тези або конспект виступу з усіх питань теми заняття;
- виконати (усно або письмово) завдання для індивідуальної роботи, письмово виконати професійно-методичні завдання і підготуватися до їх презентації на практичному занятті у формі професійно-орієнтованої рольової гри;
- перевірити свої методичні знання, виконуючи завдання для самоконтролю;
- виконати завдання для розвитку методичної рефлексії;
- занотувати запитання, які ви хотіли б поставити викладачу або обговорити з іншими магістрантами під час практичного заняття.

Обсяг завдань для індивідуальної роботи, професійно-методичних завдань може регулюватися викладачем з огляду на кількість годин, відведених для викладання курсу за вибором «Технології креативного навчання іноземних мов і культур».